T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/583
KARAR NO : 2022/611
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının, göç idaresi sistemindeki soyadı bilgisinin hatalı olduğundan bahisledüzeltilmesiistemiyleaçtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. B
Davalı : Konya Valiliği - Konya İl Göç İdaresi Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacıdilekçesinde, Suriye'de süren iç savaş sebebiyle Türkiye'ye geldiğini, soyadının yanlışlıkla ...R olarak kaydedildiğini, Konya İl Göç İdaresi Müdürlüğüne yaptığı itiraz sonucunda yabancı tanıtma belgesinde gerçek soyadının yazılı hale getirildiğini ancak parmak izi okuyucuda hala H. R olarak göründüğünü, bu yüzden hastane ve resmi kurumlarda sıkıntı çektiğini ifade ederek, bu nedenlerle mevcut sistemde ....R olarak tescil edilen soyadının .....Bolarak düzeltilmesiistemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. AdliYargıda

2. **Konya 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 30/03/2022 tarih ve E.2022/215, K.2022/245 sayı ile,** uyuşmazlığınidari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesinin 29.11.2021 tarih ve 2021/428 E., 2021/628 K. sayılı ilamında "...Davacılar Türk Vatandaşı olmayıp, 6458 sayılı Kanun uyarınca geçici koruma kapsamında Ülkemize giriş yapmış ve idare tarafından kendilerine Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 22. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan geçici koruma kimlik belgesi düzenlenmiştir. Bu işlem 5490 sayılı Kanun ile düzenlenen nüfus hizmeti olmayıp idari niteliktedir. Bu sebeple davacıların talepleri nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmayıp, geçici koruma kimlik belgelerindeki doğum tarihi bilgilerinin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle taleplerin Nüfus Kanunu kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeplerle açılan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedeniyle uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..."belirtilmiştir.*
>
> *Bu kapsamda, nüfus kütüğüne ilişkin davaların vatandaşlar için olduğu, yabancıların kimlik bilgilerinin düzeltilmesinin idari nitelikte olduğu ve bu tür davaların idari yargı yerinde görülmesi gerektiği anlaşılmakla davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur. "*

3. Davacıbu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Konya 1. İdare Mahkemesi 10/05/2022 tarih ve E.2022/446, K.2022/471 sayı ile,** 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...mevzuat hükümleri incelendiğinde; 5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, nüfus kaydına ilişkin*

kimi işlemlerin yargısal, kimi işlemlerinse idari kararlarla yapılması esası benimsendiği, 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinin birinci fıkrasında, olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hataların nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltileceği, aynı Kanun'un 38. maddesinde aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtların maddî hata kapsamında değerlendirileceği, bu tür maddî hataların Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltileceği veya tamamlanacağı ve bu tür hataların düzeltilmesi istemli başvurular üzerine tesis edilen işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idare mahkemelerinin görevinde olduğu, öte yandan belirtilen maddi hatalar kapsamında değerlendirilmeyen kayıt düzeltme talepleri hakkında açılan davaların çözümünün ise adli yargı mahkemelerinin görevinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Türkiye'de yabancı olarak bulunan ve yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca geçici kimlik koruma belgesine sahip davacının herhangi bir maddi hatadan kaynaklanmayan ve Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerine ilişkin olan işbu kayıt düzeltme davasının adli yargı yerindegörülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 27.12.2021 tarih ve E:2021/522, K:2021/671 sayılı karar ile bu yönde karar verilmiştir."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

6. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

7. 5490 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinde;

"-Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,

-Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

- Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

- Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,

- Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

- Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

- Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,"

ifade ettiği belirtilmiştir.

8. 5490 sayılı Kanun'un *"Yabancıların kayıtlarının tutulması"* başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.

Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

9. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların

anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

10. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddi hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır. "

12. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun*"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları ...düzenlemektir."

13. 6458 sayılıKanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinde belirtilen bazı tanımlarşöyledir:

"...

ı) Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasa dışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,

ü) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

v) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

..."

14. 6458 sayılı Kanun'un "*Uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgesi*" başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"(1) Mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilenlere yabancı kimlik numarasını içeren kimlik belgesi düzenlenir.

(2) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Birinci fıkradaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer.

(3) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Kimlik belgelerinin şekil, içerik, geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir."

15. 6458 sayılıKanun'un *"Geçici koruma"* başlıklı 91. maddesi şöyledir:

"(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir.

(2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

16. 6458 sayılı Kanun'un 91. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 22/10/2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliğinin 3. maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

f) Geçici koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza

gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,

g) Geçici korunan: Geçici koruma sağlanan yabancıyı,

ifade eder."

17. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma sağlanacak yabancılar"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

" (1) Geçici koruma; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan haklarında bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemi yapılamayan yabancılara uygulanır.

(2) Geçici koruma, Cumhurbaşkanı tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, geçici koruma ilanının geçerliliğinden önce, geçici koruma ilanına esas teşkil eden olayların olduğu ülkeden veya bölgeden ülkemize gelmiş olanları kapsamaz.

(3) Geçici korunanlar, Kanuna göre belirlenen uluslararası koruma statülerinden herhangi birini doğrudan elde etmiş sayılmaz"

18. Aynı Yönetmeliğin *"Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. İhtiyaç duyulması halinde, valilik tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde geçici süreyle personel görevlendirilebilir.

(2) Sevk merkezlerinin kapasitesinin yetersiz olması durumunda, bu yabancıların işlemleri valilikler tarafından belirlenecek yerlerde de yürütülebilir.

(3) Kayıt sırasında yabancılar, kimlik bilgilerini doğru olarak bildirmek, varsa kimliklerini ispata yarar belgelerini yetkili makamlara teslim etmek ve yetkililerle işbirliği yapmakla yükümlüdür.

(4) Üçüncü fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerden gerekli görülenlerin, gizliliğe riayet edilerek ilgilinin dosyasında muhafaza edilmek üzere kopyaları alınır ve asılları kendisine teslim edilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici korumayla ilgili süreç, hak ve yükümlülükleri ile diğer hususlarda anlayabilecekleri dilde bilgilendirilir. İhtiyaç duyulduğu takdirdebilgilendirmeyle ilgili broşür ve doküman hazırlanabilir."

19. Aynı Yönetmeliğin *"Kayıt"* başlıklı 21. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancıların kaydı, yeterli donanıma sahip ve kayıt işlemlerinin kesintiye uğramadan tamamlanmasını sağlayacak ayrı bir yerde, kayıt usulleri ve gereklilikleri konusunda eğitim almış, Genel Müdürlük personeli tarafından yapılır.

2) Kayıt işlemleri aşağıdaki şekilde yürütülür.

a) Kayıt işlemlerinde gizlilik esas olup, bu amaçla gerekli tedbirler alınır.

b) Genel Müdürlük tarafından şekli ve içeriği belirlenecek kayıt formu doldurulur.

c) Kimliğine ilişkin belge sunamayan yabancının, aksi ispat edilinceye kadar beyanı esas alınır.

ç) Fotoğraf, parmak izi ya da kimlik tespitine elverişli diğer biometrik veriler alınır, merkezi veri tabanına kaydedilir, mevcut biometrik verilerle eşleştirilir.

d) Kayıt altına alınan yabancıların bilgileri derhal Genel Müdürlüğe iletilir.

e) Yabancıların bilgileri ilgili mevzuat kapsamında dosyalanır ve elektronik ortamda da saklanır.

3) Geçici korumadan yararlananların Türkiye'de doğan çocuklarının da en kısa sürede kayıt işlemleri yapılır.

4) Yabancıların kayıt bilgileri; doğum, ölüm, evlilik, boşanma, gönüllü geri dönüş gibi hallerde güncellenir.

5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, adres kayıt sistemine kaydedilir. Ancak 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlerin adres kayıt sistemine kayıtlarının yapılmasına Genel Müdürlük tarafından karar verilir. "

20. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma kimlik belgesi"* başlıklı22.maddesi şöyledir:

"(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir.

2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir.

3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir.

4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir.

5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır."

21. Aynı Yönetmeliğin "*Ülkede kalış hakkı"* başlıklı25.maddesi şöyledir:

"(1) Geçici koruma kimlik belgesi, Türkiye'de kalış hakkı sağlar. Ancak bu belge Kanunda düzenlenen ikamet izni veya ikamet izni yerine geçen belgelere eşdeğer sayılmaz, uzun dönem ikamet iznine geçiş hakkı tanımaz, süresi ikamet izni toplamında dikkate alınmaz ve sahibine Türk vatandaşlığına başvuru hakkı sağlamaz."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idariyargı yerleri arasındaKanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adliyargı dosyasıile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raporter-HâkimTaşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

24. Dava, 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının, sistemde ....Rolarak tescil edilen soyadının .....Bolarak düzeltilmesi istemiyle açılmıştır.

25. Dava dosyasının incelenmesinden, Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan ve 6458 sayılı Kanun kapsamında geçici koruma kapsamına alınan davacının 2015 yılında Türkiye'ye geldiği, soyadının gerçekte *".....B "* olduğu halde kayıt esnasındaki kalabalıktan dolayı sehven önünde bekleyen ailenin soyadı olan *"Rennan"* olarak yazıldığı, Konya İl Göç İdaresi Müdürlüğüne yaptığı itiraz neticesinde tarafına verilen Yabancı Tanıtma Belgesinde kendi soyadı olan *".....B "* yazdığı, Göç İdaresi sistemi ile verilen kimlik arasındaki ihtilafın giderilmesi amacıyla mevcut sistemdeki *"Rennan"* olarak tescil edilen kayıtların *".....B "* olarak düzeltilmesi ve tescili hakkında gerekli işlemlerin yapılması istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

26. Somut olayda, davacının talebininnüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmadığı, Geçici Koruma Yönetmeliğiuyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan Geçici Koruma Kimlik Belgesi talebi ile Göç İdaresi sisteminde soyadına ilişkinbilgilerin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle talebin5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında nüfus hizmeti olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

27. Bu durumda 6458 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümleri kapsamında söz konusu hatalı yazım ve düzeltmenin idari işlem yoluyla davalı idarece yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla davacıtarafından bu amaçla açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Konya 1. İdare Mahkemesinin 10/05/2022 tarihli ve E.2022/446, K.2022/471 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasıgerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Konya 1. İdare Mahkemesinin 10/05/2022 tarihli ve E.2022/446, K.2022/471 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde, Üyeler Eyüp SARICALAR ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının geçici koruma kimlik belgesinde yer alan bazı bilgilerinin hatalı olduğundan bahisle düzeltilmesi istemiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunun, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları İle Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usül hükümlerini kapsar.", "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde, ",.s)Nüfus hizmetleri; Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri, ... çç) Yabancılar kütüğü; Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü, ... ifade eder", "Yabancıların kayıtlarının tutulması" başlıklı 8. maddesinde, "(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır. (2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.", "Nüfus Davaları" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; "(1) Mahkeme kararı İle yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usüllere uyulur; a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar İle İlgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır, b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden İstenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde İse eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir, c) Tespit davaları, kaydın İptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder. (2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça İncelenip sonuçlandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3. maddesinde "Yabancı kimlik numarası; 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını, İfade eder." tanımı yer almaktadır.

20/10/2006 tarih ve 26325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancıların kimlik bilgilerinin ve beyan edecekleri nüfus olaylarının yabancılar kütüğünde tutulmasına İlişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin, Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli ikamet eden yabancıların kayıtlarının tutulmasına ilişkin yabancılar kütüğünün ve bu kütüğe yazılacak bilgilere dayanak olan belgelerden meydana gelen özel kütüklerin oluşturulmasına ve düzenlenmesine İlişkin hükümleri kapsadığı; "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (f) bendinde, "Nüfus olayı : Doğum, ölüm. evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumda değişiklik meydana getiren olayı ifade edeceği; "Maddi hataların düzeltilmesi" başlıklı 21 .maddesinin 2.fıkrasında, Kütüğe kayıtlı kişilerin kimlik bilgilerinin ilgili kişi veya emniyet makamlarınca yanlış olduğunun bildirilmesi halinde, yanlış olan kimlik bilgilerinin nüfus mevzuatının öngördüğü usule göre yabancılar veri giriş formu ile düzeltileceği hükmü yer almaktadır.

22.10.2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin; "Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler" başlıklı 19. maddesinde, "(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. ...", "Geçici koruma kimlik belgesi" başlıklı 22. maddesinde "(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir. (2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir. 3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir. (4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir. (5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır", "Hizmetler" başlıklı 26. maddesinde, "... (3) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici koruma kimlik belgeleriyle elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilir." hükmü; "İş piyasasına erişim hizmetleri" başlıklı 29. maddesinde, "(1) Geçici korunanların çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar. Bakanlığın görüşü alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir. (2) Geçici koruma kimlik belgesine sahip olanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda (il, ilçe veya köylerde) çalışma izni almak

için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvurabilir." hükmü yer almaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının Suriye uyruklu olduğu, 6458 sayılı Kanun kapsamında geçici koruma statüsünde ülkemize giriş yaptığı, 6458 sayılı Kanun kapsamındaki yabancılara 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancı kimlik numarası verileceği, bunlar için yabancılar kütüğünün tutulacağı; yabancıların adresleri, nüfus kayıtları ile yabancı kimlik bilgilerinin emniyet ve asayiş, çalışma hayatı, eğitim ve sağlık gibi pek çok alanda kullanılıyor olmasının kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından hassas bir durum meydana getirdiği, yabancıların kayıtlarına ilişkin hata ve düzeltmelerin basit bir kayıt düzeltme olarak ele alınması halinde kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından sakıncalar oluşabileceği gibi Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte de, nüfus olaylarında yapılacak düzeltmeler konusunda uygulanacak usul hususunda 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na atıf yapıldığı da dikkate alındığında, 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca, kimlik kaydının düzeltilmesine ilişkin işbu uyuşmazlığınçözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerleri görevli olduğundan idari yargı yerlerini görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.28/11/2022

Üye	Üye
Eyüp SARICALAR	Ahmet ARSLAN